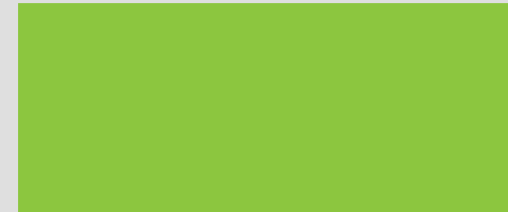
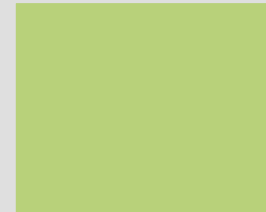




STRATEGIA ROZWOJU
TERENÓW ZIELENI
BYDGOSZCZY



Folder promujący Strategię Rozwoju Terenów Zieleni

opracowanie folderu:

Urząd Miasta Bydgoszczy
Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
Dyrektor Ryszard Łebek
Z-ca Dyrektora Janusz Bordewicz, Koordynator Projektu GreenKeys
Ogrodnik Miejski Hanna Pawlikowska
arch. kraj. Agnieszka Górniak
mgr inż. Dominika Marciniak
Referat Zieleni

ul. Jezuicka 4a
85-102 Bydgoszcz
tel. 052 58 58 466 fax. 052 58 58 111
e-mail wgk@um.bydgoszcz.pl

współpraca:

Miejska Pracownia Urbanistyczna
Wydział Rozwoju i Strategii Miasta
Wydział Administracji Budowlanej
Wydział Mienia i Geodezji
Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej
Zdjęcia: Robert Sawicki, arch. WGKiOŚ, arch. MPU

Szczególne podziękowania za konsultacje merytoryczne dla:

Z-cy Prezydenta Bolesława Grygorewicza,
Dyrektora Grzegorza Rosy, Stanisława Wrońskiego,
Ewy Pietrzak i Anny Chmielewskiej z Miejskiej Pracowni Urbanistycznej
Z-cy Dyrektora Henryki Ławskiej, Marii Szmani-Handzel
i Andrzeja Szczepkowskiego z Wydziału Rozwoju i Strategii Miasta
Architekta Miasta - Roberta Łucka, Plastyka Miejskiego - Jacka Piątek
dr hab. inż. Ewy Jendrzeczek, prof. nadzw. UTP i dr. Andrzeja Dziamskiego
z Uniwersytetu Technologiczno - Przyrodniczego w Bydgoszczy

oraz za użyczenie zdjęć historycznej Bydgoszczy:

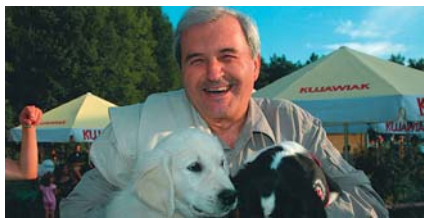
Przedsiębiorstwu „Zieleń Miejska” Spółka z o.o. w Bydgoszczy



SPIS TREŚCI

Słowem wstępu	5
Misja	6
Wizja	7
Strategia to dokument realizowany przez projekty i zadania	8
Budowa Strategii Rozwoju Terenów Zieleni jest procesem	9
Metodologia opracowywania Strategii	10
Jak rozwijały się tereny zieleni w Bydgoszczy	12
Potencjał Przyrodniczy	14
Jak wykorzystać położenie i potencjał przyrodniczy przy kształtowaniu terenów zieleni w Bydgoszczy	15
Stan istniejący	16
Główne tereny zieleni Bydgoszczy	18
Obecne problemy terenów zieleni	20
Analiza SWOT	21
Cele strategiczne	22
Model kształtowania terenów zieleni	23
Kształtowanie przestrzenne terenów zieleni	24
Kształtowanie walorów przyrodniczych i klimatotwórczych terenów zieleni	25
Estetyka oraz wartości reprezentacyjne i promocyjne terenów zieleni	26
Kształtowanie znaczenia społecznego terenów zieleni – oferta dla mieszkańców	28
Bonitacja terenów zieleni	30
Założenia strategiczne dotyczące parków i skwerów Bydgoszczy	31
Założenia specjalne dla zieleni osiedlowej	32
Założenia specjalne dla zieleni przyulicznej	33
Założenia specjalne dla zieleni przybrzeżnej	34
Założenia specjalne dla terenów leśnych	35
Założenia specjalne dla nieużytków przeznaczonych pod zielen w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	36
Założenia specjalne dla terenów i obiektów chronionych oraz o dużym znaczeniu przyrodniczo-ekologicznym	37
Projekt Pilotażowy – Arboretum	38
Ankieta	39
Czy wiesz, że?	42
Terminologia terenów zieleni	43





Słowem wstępu...



*Bydgoszcz kwiatów,
Bydgoszcz zieleni...*

Te określenia, z którymi od dawna, zgodnie z dobrą tradycją, łączy się imię naszego miasta, wywołują najlepsze skojarzenia i najmiłsze wspomnienia. Bogactwo wód i terenów zieleni jest dla Grodu nad Brdą i Wisłą ogromnym potencjałem – to dziedzictwo przyrodnicze, historyczne i kulturalne. Naszym obowiązkiem jest więc nie tylko o nie dbać, ale także rozszerzać, roztropnie i mądrze wykorzystywać.

Zarządzanie terenami zieleni nie należy do łatwych, gdyż wymaga prowadzenia prac na żywej, dynamicznej tkance miejskiej. Specyfika bogatej aglomeracji, domagającej się rozwoju nowoczesnej zabudowy, nawiązać musi swoisty dialog z naturą. Konieczność długofalowego planowania, korespondującego z uwarunkowaniami biologiczno-geograficznymi, stawia wysoką poprzeczkę przed wszystkimi, którzy za oblicze miasta czują się odpowiedzialni. O ileż jednak większa jest satysfakcja i radość z udziału w dziełach ważnych, a zwłaszcza, zmierzających do ulepszenia jakości życia mieszkańców.

Folder, który trzymacie Państwo w rękach przedstawia skróconą, wersję Strategii i założeń, nad którymi pracujemy. Zachęcam zatem wszystkich, do których trafi ta publikacja, do zainteresowania procesem kształtowania bydgoskiej rzeczywistości i opiniowania naszych prac i planów rozwojowych. Dokument ten to bowiem nie tylko rzeczowa analiza naukowo-logistyczna, ale także świadectwo wspólnego zaangażowania w przyszłość – piękną przyszłość Bydgoszczy kwiatów, Bydgoszczy zieleni...

Prezydent Miasta Bydgoszczy

- Konstanty Dombrowicz

Konstanty Dombrowicz





Misja



*Tereny zieleni w Bydgoszczy
racjonalnie planowane i stale ulepszone pod względem przyrodniczym,
estetycznym i wypoczynkowym z kształtowaniem ich ładu przestrzennego i stanu posiadania
dla poprawy jakości życia i większej satysfakcji społeczności Miasta
oraz promocji jego unikatowych walorów przyrodniczych i kulturowych*



Lokalizacja Bydgoszczy w bezpośrednim sąsiedztwie dużych kompleksów leśnych, w dolinie rzek Wisły i Brdy, w towarzystwie Kanału Bydgoskiego, niedaleko Zalewu Koronowskiego nadaje bydgoskim terenom zieleni rolę regionalnej „Zielonej Bramy” a tranzytowemu miastu rolę ostatniego przystanku dla zmierzających na wypoczynek do Borów Tucholskich, lasów ościennych, nad Zalew Koronowski czy inne wody otwarte. Wjazd do Bydgoszczy powinien wprowadzać przybyszy w atmosferę wypoczynku w zieleni, przywozić na myśl ogromne bogactwo przyrodnicze Bydgoszczy i okolic, promując miasto jako przyjazne ludziom, zachęcać do zatrzymania się w mieście i korzystania z oferty wypoczynkowej przygotowanej dla mieszkańców i przyjezdnych. Aby podołać temu zadaniu zieleni w mieście musi być logicznie zaprojektowana, mądrze zarządzana i konsekwentnie pielęgnowana. Najnowsza Wizja terenów zieleni w mieście stawia jej wysokie wymagania ilościowe i jakościowe.

W tej Wizji tereny zieleni są wizytówką miasta i promują jego walory przyrodnicze i bogatą ofertę wypoczynkową. Forma i kompozycja zieleni w mieście ma być estetyczna i bioróżnorodna, reprezentować wiele stylów historycznych i nowoczesnych, oraz wykorzystywać rzeźbę i potencjał przyrodniczy terenu.



Tereny zieleni są tak umiejscowione i zaprojektowane, aby niwelowały skutki negatywnego oddziaływania ruchu drogowego, uciążliwości produkcji, handlu, przemysłu i usług, spełniając rolę zielonego bufora. Stanowią integralną część zabudowy mieszkaniowej, kulturalnej i usługowej i wraz z nią zmierzają w kierunku poprawy jakości i zdrowia życia w mieście. Są tłem dla bogatej oferty wypoczynkowej – wypoczynku biernego, czynnego, indywidualnego i grupowego, przewidują miejsce dla każdego mieszkańca o różnych wymaganiach i upodobaniach. Tereny zieleni to część środowiska naturalnego otaczającego Bydgoszcz zielonym pierścieniem. Dla wzbogacenia życia przyrodniczego łączy się je z terenami ościennymi tworząc korytarze ekologiczne. Prowadząc gospodarkę pielęgnacyjną przyjazną faunie i florze, umożliwia się zasiedlanie terenów zieleni przez wszelkie gatunki zwierząt, poprzez pozostawianie naturalnych enklaw i bezpiecznych ostoi.

Progresywnie zarządzana zieleni podniesie wartość gruntów i zabudowy z nią sąsiadującej, zmniejszy nakłady na leczenie zdrowszego społeczeństwa, edukuje mieszkańców i wyrabia w nich zdrowe nawyki.

Pragniemy by w świadomości Bydgoszczan zagościła wizja „Zielonej Bramy” i potrzeba pielęgnowania i rozwijania wyglądu i gospodarki miasta.



Strategia to dokument realizowany przez projekty i zadania...

Struktura dokumentacji rozwoju lokalnego miasta Bydgoszczy



Strategia jest dokumentem prawnym przyjmowanym uchwałą Rady Miasta. Musi być zgodna z istniejącymi dokumentami a także stanowić uzupełnienie ogólnej strategii rozwoju Miasta Bydgoszczy. Treść i założenia strategii są zdeterminowane obowiązującymi dokumentami i aktami prawnymi i muszą być z nimi spójne.

Akty prawne ponad lokalne:

„Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu Przestrzennym”

„Prawo budowlane”

„Prawo Ochrony Środowiska”

„Uchwała o Ochronie Przyrody”

„Agenda 21”

Dokumenty lokalne:

„Strategia Rozwoju Bydgoszczy do 2015 roku”

„Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bydgoszczy”

„Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Bydgoszczy na lata 2008-2013”

„Strategia Rozwoju Terenów Zieleni do 2015 roku”

„Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego”

Programy lokalne:

„Lokalny Program Rewitalizacji”

„Program Rewitalizacji i Rozwoju Bydgoskiego Węzła Wodnego”

„Program Ochrony Środowiska Miasta Bydgoszczy na lata 2002-2020”

„Estetyka i ład przestrzenny miasta Bydgoszczy”

„Propozycje założeń rozwoju przestrzennego Śródmieścia dla miasta Bydgoszczy”



STRATEGIA
REALIZACJA

Budowa Strategii Rozwoju Terenów Zieleni w Bydgoszczy jest procesem...



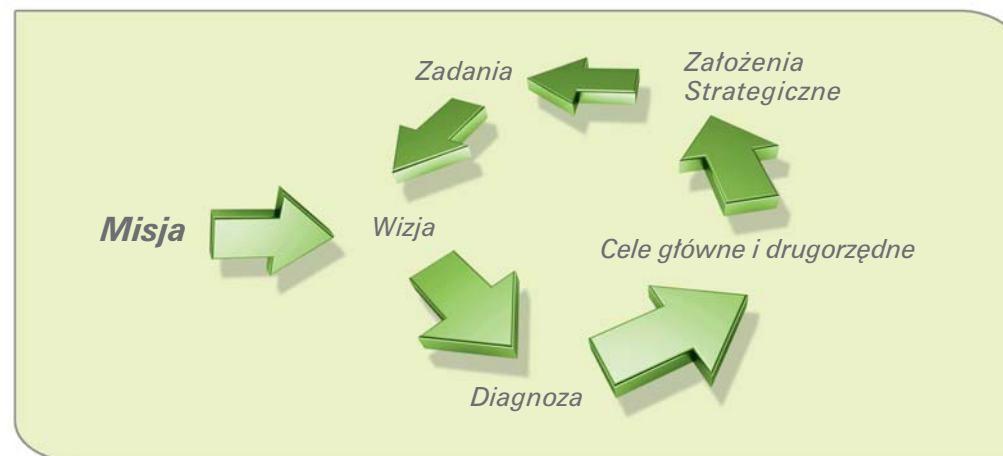
Strategia Rozwoju Terenów Zieleni jest dokumentem perspektywicznym, który wprowadzi długoterminowy, systematyczny i celowy sposób zarządzania terenami zieleni w mieście. Strategia zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, ma służyć wprowadzaniu ładu przestrzennego, czytelności przestrzeni miejskiej, zharmonizowaniu miasta ze środowiskiem przyrodniczym, kulturowym i krajobrazem, ale przede wszystkim ma ulepszyć jakość życia w mieście i podnieść jego walory estetyczne.

Strategia jest dokumentem wypracowanym na potrzeby miasta Bydgoszczy i poprzedzona jest głęboką analizą stanu istniejącego, potencjału terenów zieleni oraz wymogów przestrzeni miejskiej i oczekiwań mieszkańców. Jest instrumentem w rękach decydentów i wykonawców terenów zieleni, który ma służyć efektywnemu zarządzaniu zasobami zieleni w mieście.

Tworzenie terenów zieleni to proces wieloletni i nieprzerwany. Tereny zieleni wymagają nie tylko logicznego umiejscowienia zgodnie z potrzebami i możliwościami ale stałej pielęgnacji. Od momentu planowania i zakładania terenów zieleni do ich stanu docelowego może upłynąć nawet kilkanaście lat. Planując nasadzenia należy przewidywać ich docelową wielkość i formę ale także konieczność całorocznej konserwacji i możliwość niespodziewanych zmian - otoczenia, potrzeb lokalnych i samych roślin. Biorąc pod uwagę dynamikę Miasta, długotrwałość procesu tworzenia zieleni oraz zmienność potrzeb i oczekiwań społecznych, cele i zadania wykonawcze planuje się na określony termin, sama Strategia tworzona jest do roku 2015, by synchronizować uaktualnianie obydwu strategii: Strategii Rozwoju Terenów Zieleni i Strategii Rozwoju Miasta.

Zadaniem Strategii jest określenie oczekiwań jakie stawiamy przestrzeni w mieście i opisanie stanu idealnego jaki chcemy osiągnąć. Następnie po przeanalizowaniu stanu istniejącego i potencjału zieleni w mieście określa się najlepszą drogę, która doprowadzi nas do nakreślonej wizji.

Struktura budowy strategii rozwoju terenów zieleni



Wyjaśnienie elementów składowych Strategii:

Misja	– krótka formuła określająca idealną rolę terenów zieleni
Wizja	– formuła opisująca stan pożądany terenów zieleni
Diagnoza	– inwentaryzacja i analiza stanu istniejącego oraz potencjału zasobów
Cele	– I rzędu – cele główne, II rzędu – cele drugorzędne zmierzające do realizacji strategii
Założenia strategiczne	– założenia realizacyjne i określone standardy
Zadania	– poszczególne zadania do zrealizowania w latach określonych jako aktualne dla Strategii



Metodologia opracowywania Strategii

Prace nad Strategią przebiegają w etapach:

Etap I

Powołanie zarządzeniem Prezydenta Miasta Zespołów ds. budowy Strategii tj. Zespołu Roboczego składającego się z pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Wydziału Rozwoju i Strategii Miasta i Miejskiej Pracowni Urbanistycznej oraz Zespołu Międzysektorowego składającego się z Architekta Miasta, Dyrektora Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej, Plastyka Miejskiego, Ogrodnika Miejskiego, Dyrektora Wydziału Rozwoju i Strategii Miasta, Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Koordynatora Projektu GreenKeys, będącego tu organem decyzyjnym; opracowanie Harmonogramu Prac.

Etap II

Diagnoza stanu istniejącego i potencjału zasobów na podstawie obowiązujących aktów legislacyjnych, inwentaryzacji udokumentowanej i z natury, wyników przeprowadzonej ankiety społecznej, przeglądzie istniejących Strategii z innych miast, adaptacji Przewodnika budowy Strategii projektu GreenKeys – wykonany przez Zespół Roboczy, który przygotowywał dane oraz analizował je wraz z Zespołem Międzysektorowym

Etap III

Opracowanie wersji konsultacyjnej Strategii, składającej się z misji, wizji, diagnozy, celów i założeń strategicznych (bez określenia poszczególnych zadań), odpowiedzialny za wykonanie – Zespół Roboczy

Etap IV

Uspołecznienie wersji konsultacyjnej Strategii poprzez przedstawienie jej Radzie Konsultacyjnej i konsultacje społeczne

Etap V

Opracowanie ostatecznej wersji Strategii i wzbogacenie jej o zadania i sugestie powstałe podczas konsultacji społecznych oraz uchwalenie dokumentu przez Radę Miasta

Proces budowy Strategii





Budowa Strategii Terenów Zieleni w Bydgoszczy jest procesem przebiegającym zgodnie z poniższym harmonogramem:

Lp.	Zadania	Realizujący	Zakończenie prac
1	Wydanie Zarządzenia o powołaniu Zespołów ds. budowy Strategii RTZ MB	Prezydent Miasta	VI.2007
2	Opracowanie analizy stanu istniejącego terenów zieleni	Zespół Roboczy	IX.2007
3	Przygotowanie koncepcji Strategii RTZ MB oraz misji i podstawowych założeń strategicznych	Zespół Międzysektorowy	IX.2007
4	Opracowanie Strategii RTZ MB w 1 wersji konsultacyjnej (w wersji podstawowej bez precyzowania zadań i programów)	Zespół Roboczy	II.2008
5	Powołanie Społecznej Rady Konsultacyjnej i konsultacje społeczne	Koordinator Bud. Strategii	III.2008
6	Prezentacja koncepcji Strategii w ramach uspołecznienia	Zespoły Międzysek i Roboczy	III.2008
7	Wprowadzenie poprawek po konsultacjach społecznych	Zespół Roboczy	V.2008
8	Zatwierdzenie wersji pokonsultacyjnej	Zespół Międzysektorowy	VI.2008
9	Rozbudowa Strategii RTZ MB o zadania i programy	Zespoły Międzysek. i Roboczy	X.2008
10	Przyjęcie projektu Strategii przez Prezydenta Miasta	Prezydent Miasta	X.2008
11	Przekazanie Projektu Strategii RTZ MB pod obrady Rady Miasta	Prezydent Miasta	X.2008
12	Uchwalenie Strategii RTZ MB	Rada Miasta	Do końca 2008



Jak rozwijały się tereny zieleni w Bydgoszczy



(1601-1604)

(1645)

(XVII w.)

(1774 r.)

(1844 r.)

(1860 r.)

(1890 r.)

(1901 r.)

(1904 r.)

(1910 r.)

(1910 r.)

(1911 r.)

(1930 r.)

Prekursorami kultury ogrodniczej byli Bernardyni, którzy założyli wieki i piękny ogród wzdłuż Brdy.

Park im. Kazimierza Wielkiego w średniowieczu był ogrodem zakonu Klarysek, w przeszłości stanowiąca wyjątkowo cenny fragment miasta, gdzie funkcjonowała Poliskimi a później istniał przynajmniej ogród Potop myniański.

Wyspa Myrska nad Starym Kanalem Bydgoskim obejmuje trasę spacerową "przystojoną" Siergiego Kanala Bydgoskiego wzdłuż zabirkowych śluz, wokół starodrzewia m.in. buki, kasztanowce lipy, boki, kasztanowce.

Plany nad Starym Kanalem Bydgoskim urządzony w okresie międzywojennym wzdłuż sięgał z parkiem Ludowym. Placem Młodzież, szpitalem zakaznym, obejmuje przez zabudowaną Bydgoskiego Domu Technika.

Park-Ogród im. Władysława Jagiełły – założenia: aleja kasztanowców, w 1937 zainwentaryzowano 67 sztuk kasztanowców.

Skwer na Placu Kosciuszkowskim – główne kłody były przedłużeniem drogi spacerowej na skraju parku Bydgoskiego, rozciągają się gołębego tarasu Bydgoskiego, w 1937 stamtąd wspinał się widoki na Stare Miasto.

Aleja Górńska - tereny spacerowe, pomnik Lucniczki.

Park Teatralny przy Placu Teatralnym - miejsce się tu monumentalny Teatr Miejski na skraju skarpy przedłużają się podziwiać panoramę Bydgoszczy.

Park na Wądrozu Wolności - miejsce n. in. Kompozytorów, muzyki poważnej.

Park im. Jana Kochanowskiego - obecnie położony w dzielnicy "muzykanta" - symbol Bydgoszczy, w stylu tarzańskim.

1911 r. - Skwer im. Mariana Turwida przy ul. Sienkiewicza - symbol i liczne gatunki rzadkich roślin.



Potencjał przyrodniczy

Lokalizacja Bydgoszczy w dolinie dwóch rzek, zróżnicowana rzeźba terenu i rozległe obszary otaczających lasów powodują, że istniejące i projektowane tereny zieleni w Bydgoszczy mają szansę być zarówno bogate przyrodniczo jak również atrakcyjnie przygotowane.

Rzeki Brda i Wisła oraz Kanał Bydgoski stanowią ważny element krajobrazu Bydgoszczy i stanowią powiązany ze sobą system wodny. Przez miasto przepływa Brda, która uchodzi do Wisły w miejscu zwanym Brdyujściem, natomiast Kanałem Bydgoskim można dotrzeć do Noteci a następnie do Odry. W granicach miasta znajdują się 3 zabytkowe śluzy Starego Kanału zbudowane w 1773 roku, 2 śluzy nowego kanału zbudowane w latach 1910-15, w tym Śluza Miejska na Starym Mieście, 3 śluzy w Brdyujściu, w tym jedyny w Polsce jaz walcowy, jazy podpiętrzające na Starym Mieście oraz tama na Brdzie w Smukale podpiętrzająca rzekę i tworząca Zalew Smukalski. W mieście i okolicach znajduje się kilka innych kanałów przekopanych w XVIII i XIX w., które stanowią Bydgoski Węzeł Wodny.

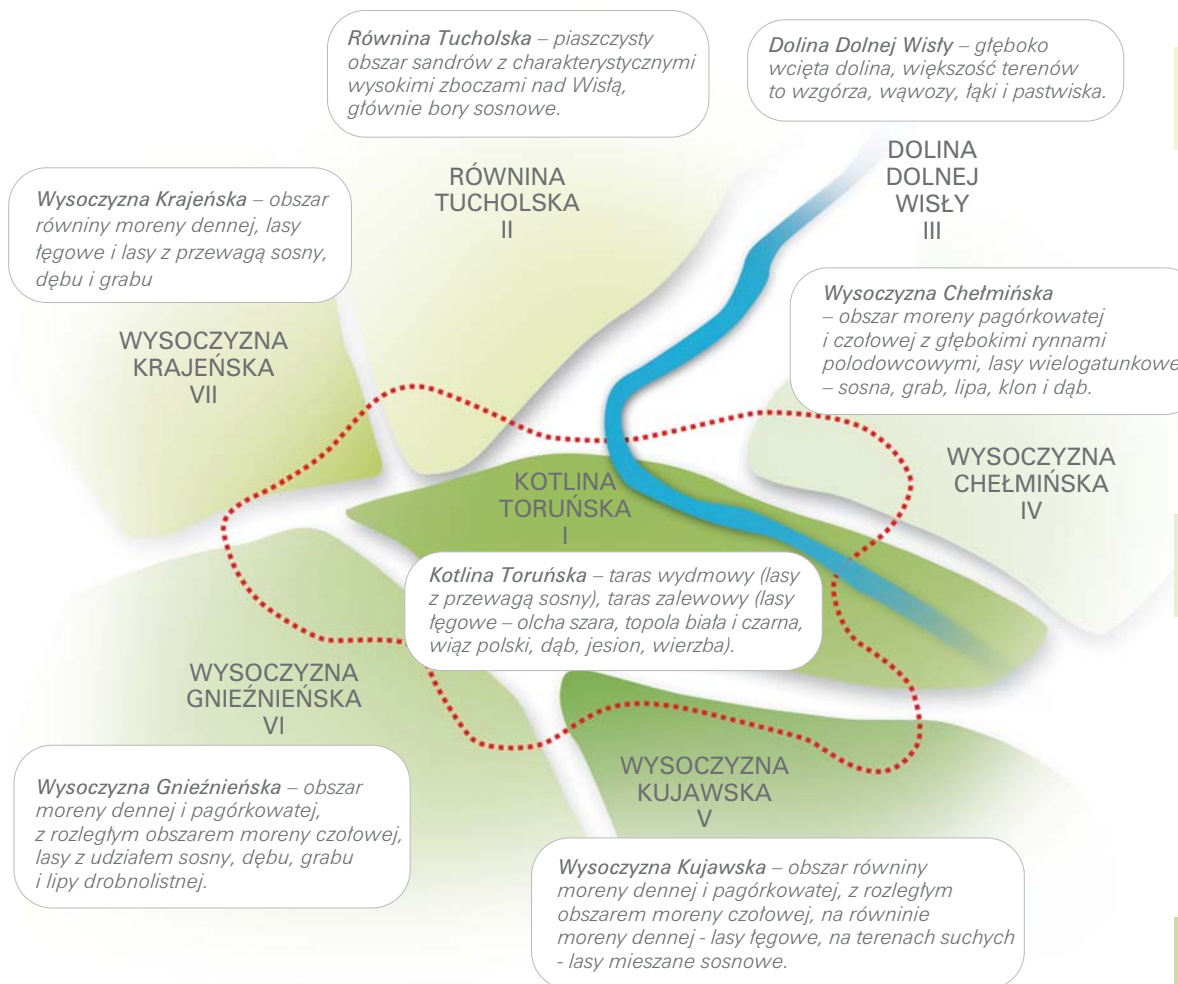
Położenie geograficzne Bydgoszczy sprawia, że krajobraz w obrębie aglomeracji jest zróżnicowany. W okolicach Bydgoszczy przecinają się dwie pradoliny: Toruńsko-Eberswaldzka położona równoleżnikowo oraz dolina Wisły o orientacji południkowej. Miejsce tego przecięcia nazwano Kotliną Toruńską, w niej leżą najważniejsze miasta okolicy Bydgoszcz i Toruń.

Budowa geologiczna tych rejonów Bydgoszczy zawdzięcza swój wygląd głównie przemieszczaniu się i rzeźbieniu terenu przez lodowiec z ostatniego zlodowacenia i późniejszym przekształceniom, a także wzmożonej działalności antropogenicznej. W krajobrazie dominują postglacjalne formy ukształtowania terenu takie jak moreny (tworzą żyzne gleby), formy czołowomorenowe o charakterystycznym równoleżnikowym układzie pasowym, ozy (tu bardzo zróżnicowane wielkościowo i przestrzennie), wytopiska i rynny polodowcowe (w niektórych pozostały wody tworząc jeziora) oraz sandry - piaszczyste powierzchnie, często położone obok rynien polodowcowych.



Charakterystyczną cechą Bydgoszczy jest to, że niemal z każdego osiedla mieszkaniowego na obrzeżach aglomeracji jest blisko do lasu. Od wschodu i zachodu lasy miejskie sąsiadują z licznymi kompleksami leśnymi Lasów Państwowych. Lasy w dolnym odcinku Brdy wypełniają przestrzeń w kierunku Koronowa. Przez Opławiec, Smukałę, Janiowo, Bożenkowo wiedzie śródlęśna droga z Bydgoszczy nad Zalew Koronowski. Na północy kompleks leśny spina miasto z Myślęcinkiem i podmiejskimi gminami w Osielsku i Dobrczu. Na południu lasy otaczają ośrodki wypoczynkowe w Chmielnikach i Prądocinie. Powierzchnia zielonego pierścienia otaczającego miasto wynosi 3,5 - 3,6 tys. ha i nie zmienia się od co najmniej dziesięciu lat. Lasy komunalne są zwolnione z funkcji produkcyjnej, spełniają funkcje ochronne, wypoczynkowe i estetyczne.

Jak wykorzystać położenie i potencjał przyrodniczy przy kształtowaniu terenów zieleni w Bydgoszczy



1. Położenie Bydgoszczy w dolinie dwóch rzek i obecność Bydgoskiego Węzła Wodnego.

Zagospodarowanie terenów nadrzecznych można prowadzić w sposób podnoszący ich walory krajobrazowe i rekreacyjne poprzez powiązania funkcjonalne obszarów sąsiadujących z rzeką oraz kształtowanie zabudowy w sposób zapewniający otwarcie w kierunku rzeki. Planuje się wyeksponowanie rzeki Brdy jako pierwszoplanowego elementu kompozycji przestrzennej miasta poprzez zagospodarowanie wypoczynkowe terenów przybrzeżnych i limitowanie rozwoju zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie brzegu rzeki. Dodatkowo bliskość rzek daje duże możliwości rozwijania interesującej oferty rekreacyjnej związanej ze sportami wodnymi, aktywnością społeczną oraz wyeksponowania ciekawej architektury miasta poprzez otwarcia i powiązania widokowe z udziałem wód.

2. Zróżnicowana rzeźba terenu.

Rzeźba terenu urozmaicona jest na skutek występowania rozległych poziomów tarasowych, obszarów wysoczyznowych oraz szczególnie wyeksponowanych w krajobrazie Bydgoszczy skarp. Występowanie różnych form geograficznych na terenie miasta umożliwia ciekawe zaaranżowanie terenów zieleni, tworzenie widokowych oraz wykorzystanie różnicy wysokości do uprawiania sportów- zwłaszcza zimowych.

3. Obecność dużych kompleksów leśnych i zróżnicowanie siedlisk.

Duży udział obszarów leśnych w Bydgoszczy i okolicach ma pozytywny wpływ na lokalny mikroklimat, zapewnia zaplecze przyrodnicze dla terenów zieleni w centrum miasta oraz stanowi naturalne tereny spacerowo-wypoczynkowe niewymagające wzmożonej pielęgnacji.

Dodatkowo, położenie Bydgoszczy na pograniczu kilku różnych krain geobotanicznych umożliwia stosowanie zróżnicowanego materiału roślinnego i zasad bioróżnorodności, co ułatwia budowanie oraz utrzymywanie zdrowego i trwałego systemu przyrodniczego w mieście.



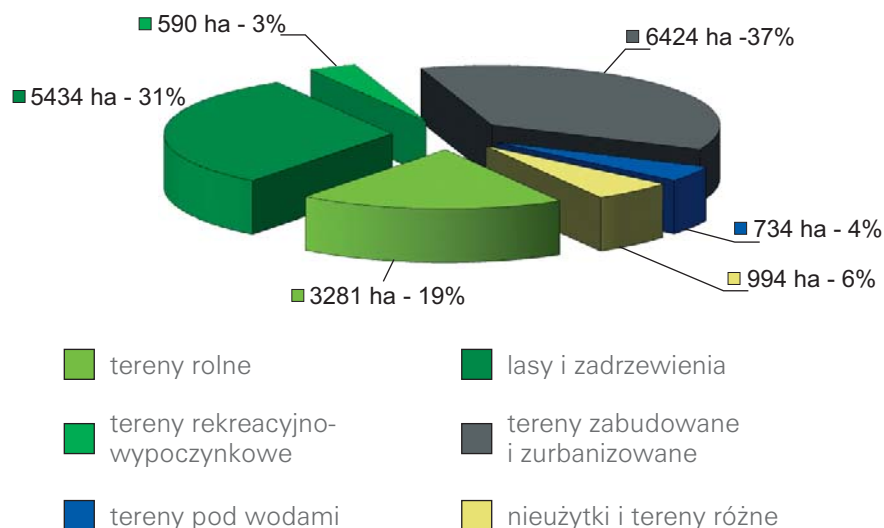
Stan istniejący

Zaledwie ok. 10 % wszystkich terenów zieleni w mieście znajduje się w stałym utrzymaniu Miasta

lp.	Zieleń utrzymywana przez UMB	pow. (ha)
1.	parki powyżej 2 ha (31 sztuk)	211
2.	skwery poniżej 2 ha (92 sztuki)	53
3.	LPKiW część parkowa	161
4.	LPKiW lasy gminne	78
5.	zieleń przyuliczna utrzymywana (179 ulic)	257
6.	lasz miejskie	157
7.	cmentarze	74
	razem	991

Pozostała część terenów zieleni to głównie tereny leśne godpodarowane przez Nadleśnictwa oraz tereny rolne, nieużytki i inne

Zagospodarowanie terenu miasta Bydgoszczy



Głównymi obszarami przyrodniczymi prawnie chronionymi są:

- Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego (część parku leżąca w granicach miasta związana jest z przebiegiem Skarpy Północnej oraz korytem rzeki Wisły – ok. 1486 ha)
- Pd. fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Zalewu Koronowskiego obejmujący m.in. Opławiec i Smukałę (ok. 889,87 ha)
- Obszar Chronionego Krajobrazu Północnego Pasa Rekreacyjnego miasta Bydgoszczy (na pograniczu Bydgoszczy i gminy Osielesko)
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej (wkracza na teren Bydgoszczy w okolicy lasów położonych na południe od Zakładów Chemicznych „Zachem”
- 103 pomniki przyrody

LEGENDA:

- TEREN ZESPOŁU PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH CHEŁMIŃSKIEGO I NADWIŚLAŃSKIEGO
- OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU ZALEWU KORONOWSKIEGO
- OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU PÓŁNOCNEGO PASA REKREACYJNEGO MIASTA BYDGOSZCZY
- OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WYDM KOTLINY TORUŃSKO-BYDGOSKIEJ
- TERENY, KTÓRE PROPONUJE SIĘ WYŁĄCZYĆ Z GRANIC OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- UŻYTEK EKOLOGICZNY
- POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE MIASTA BYDGOSZCZY
- TERENY ZIELENI PARKOWEJ, KRAJOBRAZOWEJ I OCHRONNEJ
- OBSZARY ZIELENI TOWARZYSZĄCEJ TERENOM ZAINWESTOWANYM
- TERENY CMENTARZY
- OBSZARY LASÓW OCHRONNYCH
- TERENY ROLNE
- TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH
- PARKI, SKWERY I ZIELEŃ PRZYULICZNA UTRZYMYWANA PRZEZ URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
- TERENY ZIELENI PARKU PRZEMYSŁOWEGO





Główne tereny zieleni Bydgoszczy



Leśny Park Kultury i Wypoczynku o powierzchni 830 ha jest największym parkiem w Bydgoszczy, zlokalizowany jest w północnej części miasta w odległości 5 km od centrum. To teren niesamowicie wartościowy zarówno z punktu widzenia przyrodniczego jak i krajobrazowego, przyciągający rzeszę mieszkańców i przyjezdnych.

W Leśnym Parku Kultury i Wypoczynku znajduje się: Ogród Fauny Polskiej – ZOO, Ogród Botaniczny, Ośrodek Rekreacji Konnej, Park Rozrywki - Lunapark, Bydgoskie Centrum Edukacji Ekologicznej, tereny rekreacyjno - sportowe oraz wystawienniczo - handlowe. Wzdłuż Strugi Myślecińskiej powstało jedenaście stawów kaskadowych

Park im. Kazimierza Wielkiego jest najstarszym z istniejących parków w Bydgoszczy. Powierzchnia jego liczy ponad 2 ha. Położony jest w centrum miasta, między ulicami: Gdańską, ks. Stanisława Konarskiego, Jagiellońską i Placem Wolności. Stanowi pozostałość parku zakonu Klarysek z pierwszej połowy XII w. Znajdują się w nim dwa stawy i historyczna fontanna „Potop”.





Park im. Jana Kochanowskiego położony jest w centrum miasta, między ulicami: 20 Stycznia 1920 r., Ignacego Paderewskiego i Al. Adama Mickiewicza. Został założony w 1901 r. o wielkości 2,8 ha według projektu dyrektora Ogrodów Miejskich Konrada Neumanna. Do starych drzew, rosnących na tym terenie wkomponowano drzewostan składający się głównie z gatunków rodzimych. Słynny także z pomnika „Łucniczka” będącego rozpoznawalną etykietą miasta.



Park Ludowy im. Wincentego Witosa jest największym liczącym 6,5 ha powierzchni parkiem śródmieścia. Powstał w okresie powojennym na miejscu cmentarza Ewangelickiej Gminy Zjednoczonej, położony na zapleczu Pałacu Młodzieży i Bazyliki Mniejszej. Jest wyposażony w sieć ścieżek z ławkami, fontanną i amfiteatr.



Planty Nad Starym Kanałem powstały w XVIII w., znajdują się pomiędzy Rondem Grunwaldzkim, a ulicą Bronikowskiego. Teren Parku o powierzchni 46 ha i długości 8 km ze względu na bogate starodrzewie oraz obecność 3 zabytkowych śluz od lat jest miejscem wypoczynku bydgoszczan.

Inne wartościowe parki i skwery Bydgoszczy

Ogród Botaniczny Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego

Park Zenona Załuskiego

Ogród im. Władysława Jagiełły

Park na Wzgórzu Dąbrowskiego

Park na Wzgórzu Wolności

Park leśny na osiedlu Błonie

Dolina Pięciu Stawów

Park Księżycowy na osiedlu Wilczak

Skwer nad Balatonem

Park Centralny

Park Sportowy „Zawisza”

Skwer im. Mariana Turwida

Skwer przy Placu Kościeleckich

Wyspa Młyńska

Aleja Górską



Obecne problemy terenów zieleni

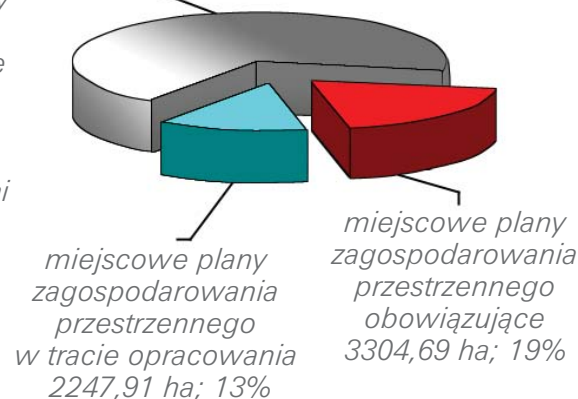
PROBLEMY W ZIELENI



PROBLEMY PROJEKTOWE:

- > brak skanalizowania infrastruktury podziemnej
- > nieoszczędne gospodarowanie terenami zieleni podczas projektowania zabudowy
- > brak odpowiedniego nadzoru nad realizowanymi inwestycjami w zakresie wykonania zieleni zgodnie z wydanym pozwoleniem budowlanym

obszary miasta
nieobjęte miejscowym planem
zagospodarowania przestrzennego
11894 ha; 68%



PROBLEMY LEGISLACJI I NORM:

- > brak standaryzacji jakości i wielkości terenów zieleni
- > problemy z ustalaniem własności gruntu
- > brak instrumentów prawnych w postaci planów zagospodarowania przestrzennego, blokujących nacisk inwestorów na zabudowę terenów przeznaczonych pod zielenią



PROBLEMY ZARZĄDZANIA ZIELENIĄ:

- > brak jednej jednostki organizacyjnej w pełni odpowiedzialnej za planowanie, pozyskiwanie i inwestowanie środków w terenach zieleni oraz jej ochronę
- > brak szczegółowej inwentaryzacji i możliwości stałego nadzoru nad danymi



PROBLEMY PIELEGNACYJNE:

- > zwiększające się zasolenie terenów zieleni przyulicznej
- > zmieniający się wskutek zabudowy poziom wód gruntowych
- > postępująca dewastacja i akty wandalizmu
- > brak systemów nawadniających



S – MOCNE STRONY

- Bogactwo zasobów przyrodniczych fauny i flory
- Zróżnicowanie terenu -występowanie równinnych poziomów tarasowych, wysokich obszarów oraz stref krawędziowych pradliny i dolin rzecznych
- Zaliczenie do dziedzictwa kulturowego Starego Kanału Bydgoskiego i Kanału Bydgoskiego wraz z obszarami przyległymi (strefa A ochrony konserwatorskiej)
- Istniejący w obszarze miasta zwarty zielony kompleks rekreacyjno wypoczynkowy (LPKiW)
- Wartości przyrodnicze i kulturowe Bydgoskiego Węzła Wodnego
- Wysoki procent obszarów chronionych na terenie miasta
- Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Myślęcinku
- Istniejące kompleksy wypoczynkowo-rekreacyjne
- Istnienie obszarów parkowych w ścisłym centrum miasta
- Otoczenie i kontynuacja zasobów przyrodniczych poza granicami miasta

W – SŁABE STRONY

- Niewystarczająca ilość zagospodarowanych osiedlowych terenów wypoczynkowo-rekreacyjnych
- Brak podkreślenia rangi obiektów użyteczności publicznej poprzez odpowiednie zagospodarowane otoczenie
- Ograniczone możliwości rozbudowy systemu ciągów zieleni miejskiej o kierunku prostopadłym do istniejących form naturalnych: zieleni krajobrazowej na Skarpie Północnej i Południowej, zieleni przybrzeżnej rzek oraz lasów podmiejskich
- Zdegradowane obszary przemysłowe
- Zbyt niskie środki przeznaczone na utrzymanie i rozwój zieleni w mieście
- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców
- Brak procesów rewitalizacyjnych w skali globalnej zmierzających do polepszenia jakości terenów zieleni
- Brak efektywnego marketingu terenów zieleni

O - SZANSE

- Aktywizacja Bydgoskiego Węzła Wodnego
- Lokalizacja Bydgoszczy nadająca jej rolę „Zielonej Bramy” otwierającej drogę do naturalnych obszarów zieleni: tereny Doliny Kanału Bydgoskiego i Doliny Noteci z Wydrami Puszczy Bydgoskiej, tereny Doliny Brdy łączące się z Borami Tucholskimi oraz z rzeką Wisłą
- Dostęp do finansowania zewnętrznego np. ze środków wspólnotowych

T - ZAGROŻENIA

- Nieprzestrzeganie zasad zawartych w planach i studium zagospodarowania przestrzennego warunkujących zrównoważony rozwój
- Długie i skomplikowane procedury związane z pozyskiwaniem środków finansowych na realizację projektów zieleni
- Postępująca degradacja środowiska, wandalizm i zmiany klimatyczne
- Brak spójności działania jednostek samorządowych w zakresie zieleni



Cele strategiczne

Cel 1

Racjonalne kształtowanie ładu przestrzennego poprzez tworzenie i modyfikowanie norm prawnych decydujących o wielkości i jakości zieleni w mieście.

1. Stworzenie spójnej struktury przestrzennej terenów zieleni w mieście
2. Dążenie do zwiększenia ilości planów zagospodarowania przestrzennego.
3. Tworzenie ciągłości przestrzennej terenów przyrodniczo-wypoczynkowych.
4. Regulowanie stanu prawnego gruntów, prowadzącego do wykupu przez miasto terenów przeznaczonych pod zielen i wypoczynek
5. Tworzenie standardów i przestrzeganie norm odnośnie wielkości i jakości zieleni

Cel 2.

Zachowanie walorów przyrodniczych przy jednoczesnym podnoszeniu jakości i atrakcyjności rekreacyjnej terenów zieleni

1. Wzbogacanie terenów zieleni o elementy rekreacji i wypoczynku.
2. Doskonalenie gospodarki leśnej i przystosowanie lasów miejskich do funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych przy udziale nadleśnictw.
3. Minimalizacja skutków negatywnego oddziaływania miasta na terenach zieleni.
4. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
5. Zachowanie terenów przyrodniczych o dużej wartości przyrodniczej
6. Konserwacja i bieżące utrzymanie istniejących terenów zieleni.
7. Tworzenie warunków do utrzymywania i kształtowania bioróżnorodności terenów zieleni.

Cel 3

Sprawne zarządzanie terenami zieleni w oparciu o zmiany legislacyjne i organizacyjne.

1. Wprowadzenie zmian organizacyjnych zmierzających do efektywnego pozyskiwania środków na nowe inwestycje oraz planowania i ochrony środowiska przyrodniczego
2. Inwentaryzacja istniejących terenów zieleni z możliwością stałego monitoringu stanu prawnego, ilości i jakości terenów zieleni (w oparciu o wewnątrz urzędowy system informacji przestrzennej GIS)
3. Promocja miasta poprzez walory terenów zieleni

Model kształtowania terenów zieleni



Główny wpływ na model kształtowania terenów zieleni ma topografia miasta i jego rozwój historyczny.

Historycznym układem terenów zieleni w Bydgoszczy jest układ liniowy nieodłącznie związany z układem wodnym rzeki Brdy i Kanału Bydgoskiego. Początkowo zadrzewiano brzegi z przekonaniem, że ograniczy to erozję brzegów i spływów wód opadowych do niecki Kanału. Systemy korzeniowe ekspansywnych gatunków miały również chronić grunt i skromne zasoby wodne cieków. Duże znaczenie rozwoju gospodarczego uzależnionego od żeglugi śródlądowej spowodowało, że poświęcano dużo uwagi jakości technicznej nabrzeża i zadrzewiano nie tylko nasypy, umocnienia i brzegi w najbliższym sąsiedztwie śluz, ale także wyspy - Wyspę Młyńską i Wyspę św. Barbary na miejskim odcinku szlaku żeglugowego. Na przełomie XVIII i XIX wieku system wodny i towarzyszący mu system zadrzewień i zieleni został naturalnie włączony do gospodarki miejskiej i uznano za oczywistą jego rolę sanitarno-higieniczną oraz wypoczynkową. Planty założone za czasów pruskich wyznaczyły kierunki rozwoju funkcjonalnego zieleni miejskiej w Bydgoszczy.

Jednocześnie, w miarę rozwoju przestrzennego miasta, wypierania przez zabudowę i infrastrukturę kolejnych fragmentów natury i zagospodarowywania wchłoniętych ostoi leśnych, wytworzył się nieregularny system plamowy terenów zieleni składający się z zieleni urządzonej śródmieścia. Z kolei na obrzeżach lasy komunalne, które łączą się z Lasami Państwowymi leżącymi w granicach miasta lub poza nimi, tworzą zielony pierścień okalający miasto i wchodzi do Miasta większymi i mniejszymi klinami. Charakterystycznymi klinami dla układu przestrzennego terenów zieleni w Bydgoszczy są także dwa duże kompleksy leśne i zadrzewione od północy, tereny Leśnego Parku i Lasu Gdańskiego oraz na południu zieleń towarzysząca zabudowie Parku Przemysłowego „Zachemu” i Puszcza Bydgoska.

System terenów zieleni ukształtowany w Bydgoszczy jest więc układem mieszanym liniowo - plamowym.

Proponuje się zachowanie mieszanego modelu terenów zieleni rozbudowując je w przestrzenie linearne i grupy terenów zieleni, poprzez łączenie poszczególnych terenów zieleni w ciągi zieleni przez zieleń przyuliczną i pasy zieleni.





Kształtowanie przestrzenne terenów zieleni

Zrównoważony ład przestrzenny miasta oznacza stabilny układ przestrzenny, zachowujący proporcje pomiędzy zabudową, infrastrukturą i terenami otwartymi (w tym zieleni), tak by ułatwiać funkcjonowanie miasta.

Idealny układ miejski jest przede wszystkim drożny, ułatwiający przepływ ludzi, pojazdów, mas powietrza przewietrzających miasto, wód płynących, towarów i odpadów, także zwierząt zamieszkujących miasto oraz pyłków i nasion roślin. O szybkości i łatwości przepływu decyduje rozmieszczenie odpowiednich elementów przestrzennych i łączenie ich w ciągi oraz odpowiednie zagospodarowanie tzw. krawędzi czyli styków elementów przestrzennych o odmiennej funkcji i dynamice. Aby unikać trudnych do wprowadzenia zmian w stanie istniejącym należy myśleć o funkcjonowaniu układu na etapie planowania zabudowy.

Założenia strategiczne dotyczące ładu przestrzennego i relacji terenów zieleni z zabudową miasta:

1. Opracowanie systemu przestrzennego terenów zieleni i wprowadzenie odpowiednich ustaleń w planach zagospodarowania przestrzennego; w przypadku braku możliwości wprowadzenia terenu zieleni, powiązanie terenów ciągami pieszo-rowerowymi.
2. Konieczność wypracowania i przestrzegania norm zieleni dla terenów zabudowy wielorodzinnej oraz zasad zorganizowanej działalności inwestycyjnej prowadzonej przez różnych inwestorów na tym samym obszarze funkcjonalnym dla realizacji wspólnych placów zabaw, zieleni dla zespołu budynków, zespołu garaży i parkingów, itp.
3. Systematyczny wykup gruntów na potrzeby terenów rekreacyjno- wypoczynkowych.
4. Systematyczne zagospodarowywanie terenów i stopniowa rezygnacja z dzierżaw gruntowych terenów przeznaczonych pod zieleni.
5. Utrzymanie i ochrona istniejących terenów zieleni, stanowiących publiczne tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
6. Zachowanie możliwie dużego udziału terenów zagospodarowanych zielenią w granicach obszarów zainwestowanych, przeznaczonych na cele rekreacji, sportu, kultury, zdrowia itp., włączonych do miejskiego systemu przyrodniczego
7. Ukształtowanie systemu zieleni osiedlowej, wyznaczonego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
8. Wyznaczenie w skutek bonitacji terenów zieleni obiektów o znaczeniu priorytetowym w zachowaniu ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju miasta, ważnych również pod względem funkcyjnym, przyrodniczym i społecznym, których zabudowa pod inwestycje nie związane z funkcją obiektu jest zakazana.
9. Na styku z terenami otwartymi zabudowa powinna ulegać ekstensyfikacji.
10. Zwiększanie powierzchni terenów zieleni towarzyszącej zabudowie oraz tworzenie pasów zieleni w ciągach komunikacyjnych, uwzględnianie w założeniach urbanistycznych korytarzy przewietrzania miasta w celu polepszania przepływu powietrza w mieście.
11. Zachowanie relacji przestrzennych z terenami otwartymi strefy podmiejskiej poprzez wyznaczenie połączeń, otwarć, panoram, punktów widokowych w kształtowanych zespołach urbanistycznych.
12. Zachowanie ciągłości rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i przyrodniczych z innymi terenami ościennymi.

Kształtowanie walorów przyrodniczych i klimatotwórczych terenów zieleni



Tereny zurbanizowane to też ekosystem, którego częścią są mieszkańcy miasta. Czym silniejszy ekosystem tym łatwiej go utrzymać, a zdrowy klimat miasta oznacza zdrowsze społeczeństwo. Dla zdrowotności społeczeństwa należy dążyć do wzmocnienia stanu systemu przyrodniczego miasta, tak by wymagał mniejszego nakładu prac utrzymujących i słabiej reagował na niespodziewane zmiany w otoczeniu.

Założenia strategiczne dotyczące zachowania ekologii miasta:

- 1. Przywrócenie równowagi przyrodniczej na terenach zdegradowanych z uwzględnieniem zasad: racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego i jego kształtowaniem zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, przywracania elementów przyrodniczych do stanu właściwego; ochrony istniejących pomników przyrody.*
- 2. Ochrona osiedlowych terenów zieleni ogólnodostępnej urządzonej i naturalnej o funkcjach krajobrazowych, zagospodarowanie urządzeniami sportu i rekreacji oraz ukształtowanie powiązań przestrzennych pomiędzy elementami współtworzącymi Miejski System Przyrodniczy.*
- 3. Zachowanie obiektów przyrodniczych wpisanych do wojewódzkiego rejestru pomników przyrody, dla których ochrona realizowana jest na podstawie odpowiednich aktów prawnych.*
- 4. Utrzymanie terenów leśnych oraz ich zagospodarowywanie na podstawie planów urządzenia lasów i przepisów odrębnych.*
- 5. Stopniowe przekształcanie terenów leśnych położonych w granicach miasta w parki leśne.*
- 6. Kształtowanie osiedlowych ciągów przyrodniczych, pieszych i rowerowych stanowiących elementy miejskiego systemu przyrodniczego, w tym połączeń z rzeką.*
- 7. W celu ochrony potencjału zieleni i powstrzymania procesu wkraczania zabudowy na obszary zieleni, tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania: powinny stanowić maksymalne powierzchnie tych funkcji.*
- 8. Dążenie do poprawy jakości wód podziemnych i powierzchniowych, w tym rzek, poprzez zmniejszenie obciążeń i wyeliminowanie zrzutów ścieków bytowych oraz przemysłowych do wód powierzchniowych i gruntowych.*
- 9. Dążenie do zachowania powiązań przyrodniczych z ościennymi terenami zieleni, zwłaszcza z terenami lasów państwowych w celu wzmocnienia systemu ekologicznego miasta.*
- 10. Zwrócenie szczególnej uwagi na tereny cenne przyrodniczo, nie objęte ochroną prawną w celu ich ochrony i zachowania.*



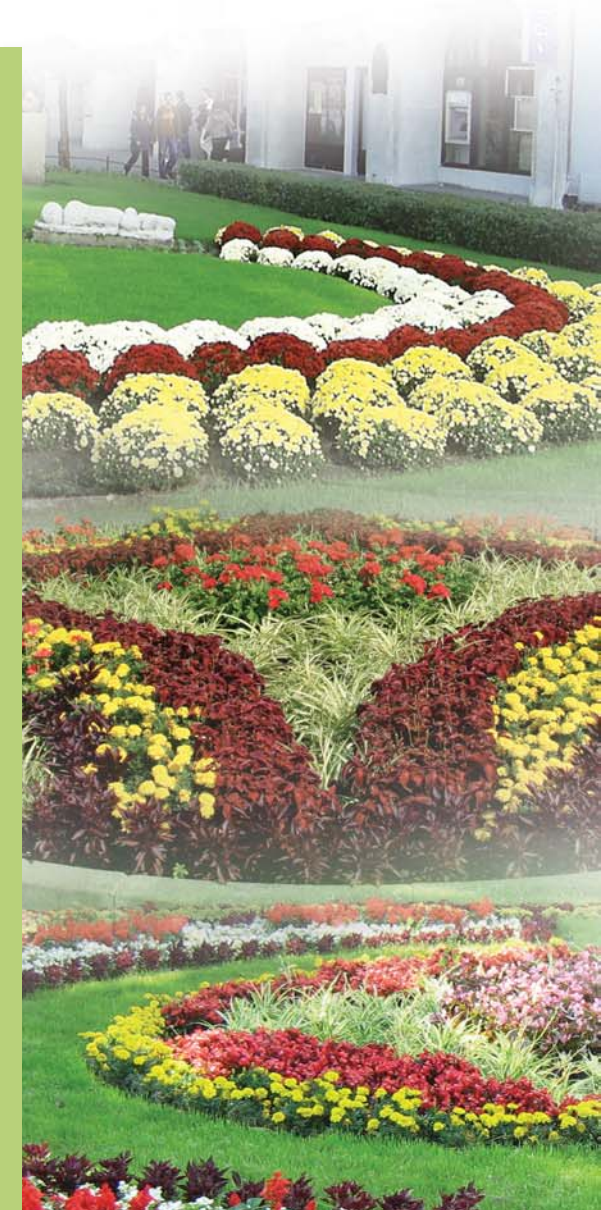
Estetyka oraz wartości reprezentacyjne i promocyjne terenów zieleni



Często zapomina się, że tereny zieleni mogą być intratną inwestycją. Odpowiednio zaplanowane i pielęgnowane zwiększają w dużym stopniu atrakcyjność miasta, przyciągają turystów, a za nimi inwestorów - wartość nieruchomości w sąsiedztwie ładnych terenów zieleni znacznie wzrasta. Należy wykorzystać potencjał ilościowy i jakościowy terenów zieleni Bydgoszczy, tak by zmienić image miasta, podnieść stopień świadomości miejsca i satysfakcji mieszkańców miasta z wyglądu otoczenia, zatrzymać odwiedzających i kapitał inwestorski.

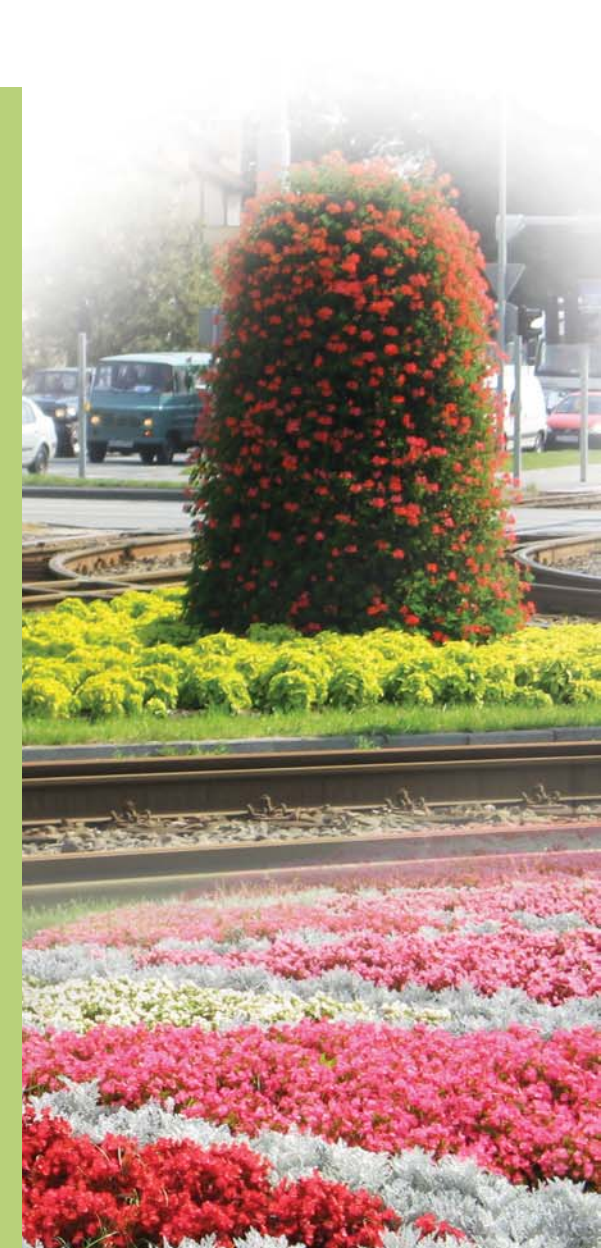
Założenia do kształtowania walorów estetycznych, reprezentacyjnych i promocyjnych miasta:

1. Wyznaczanie na terenach zieleni punktów widokowych i widoków chronionych mających szczególne znaczenie dla panoramy miasta, w których określa się warunki wysokości i formy zabudowy.
2. Wyznaczanie w skutek bonitacji obszarów o szczególnym znaczeniu reprezentacyjnym i promocyjnym Miasta oraz określanie sposobu ich pielęgnacji.
3. Uznanie za szczególnie ważne miejsca „bramowe” wjazdów do miasta jako najistotniejszych dla estetyki i promocji miasta i objęcie ich szczególną opieką pielęgnacyjną. Należy też zadbać o estetykę zagospodarowania terenów przyległych do ulic.





4. Wykreowanie stylu, charakteru i atmosfery poszczególnych parków miejskich poprzez np. urządzenie ogrodów tematycznych, reprezentujących różne style sztuki ogrodowej itp.
5. Wprowadzanie nowoczesnych form zieleni sezonowej i ogrodów tymczasowych w miejscach reprezentacyjnych poza terenami zieleni, np. donice, kasetony i konstrukcje z zielenią, wyspy zieleni itp.
6. Wprowadzenie nadzoru nad realizowanymi inwestycjami w zakresie zagospodarowania zielenią zgodnie z wydanym pozwoleniem budowlanym i wskazaniem jakościowymi materiału i wykonania.
7. Ustalenie standardów jakościowych i gatunkowych dla zieleni o szczególnym znaczeniu reprezentacyjnym.





Kształtowanie znaczenia społecznego terenów zieleni – oferta dla mieszkańców



Tereny zieleni w Bydgoszczy powinny proponować społeczeństwu różnorodną formę wypoczynku zorganizowaną w taki sposób, by łączyć poszczególne tereny zieleni w łatwo dostępne ciągi funkcjonalne. Ważne jest centralizowanie ośrodków wypoczynku o podobnym charakterze, tzn. wyznaczanie określonych obszarów w mieście o podobnym przeznaczeniu wypoczynkowym. Opracowywanie oferty wypoczynkowej związanej z terenami zieleni powinno odbywać się przy udziale ośrodków sportowych i instytucji związanych z turystyką w mieście.

Założenia dotyczące wypoczynku i walorów kulturowych w terenach zieleni:

1. Opracowanie, promowanie i stałe doskonalenie różnorodnej oferty wypoczynkowej w terenach zieleni w Bydgoszczy.
2. Należy dążyć do wykształcenia powiązań rekreacyjnych pomiędzy zorganizowanymi terenami zieleni podstref sąsiadujących. Trakty rekreacyjne powinny cechować się ciągłością na całej długości.
3. Poprawa jakości utrzymania i wyposażenia istniejących terenów zieleni.
4. Polepszenie komunikacji między społeczeństwem a jednostkami zarządzającymi terenami zieleni poprzez stronę internetową *Zielona Bydgoszcz*, w której społeczeństwo może wyrażać swoje opinie, potrzeby i pomysły.
5. Rozwinięcie walorów turystycznych terenów zieleni poprzez współpracę z ośrodkami sportu i instytucjami miejskimi związanymi z rekreacją.
6. Na terenach zieleni przeznaczonych do sportu i rekreacji dopuszcza się funkcję towarzyszącą hotelowo-gastronomiczną, lokalizowaną w powiązaniu z zabudową sportowo-rekreacyjną.

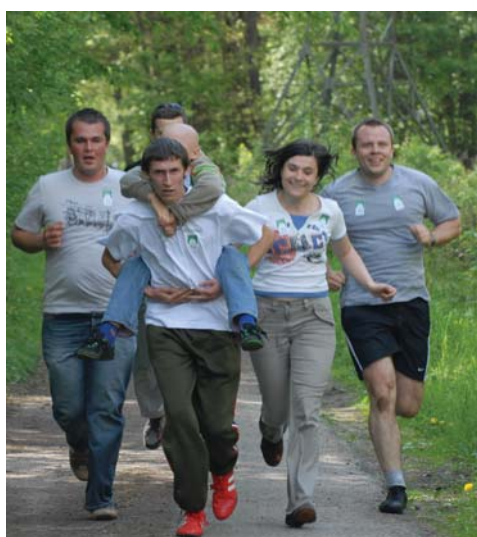




7. Ustalenie terminu „zieleń zabytkowa”, dla niektórych cennych historycznie i kulturowo terenów zieleni, które podlegałyby szczególnej ochronie i specjalnemu sposobowi użytkowania i konserwacji, także warunkowego udzielania pozwoleń na czasowe wykorzystanie terenu pod usługi sezonowe, wskazanie obiektów do ochrony, pielęgnacji i rewaloryzacji założeń zabytkowych.

Oferta wypoczynkowa terenów zieleni w Bydgoszczy.

- oferta przyrodniczo – dydaktyczna (założenie ścieżek dydaktycznych przez tereny chronione, ogrody botaniczne, obiekty bogate przyrodniczo)
- oferta kulturalna (kształtowanie szlaków tematycznych w oparciu o tereny zieleni, np. od parku Kazimierza, przez Park Witosa, Leszka Białego, ogród Botaniczny, pasami zieleni do LPKiW i inne, wydawanie map szlaków kulturowych związanych z terenami zieleni i informatorów, instalowanie tablic informacyjnych, itp.)
- oferta sportów indywidualnych – lądowych
 - ciągi rowerowe
 - ciągi spacerowe
 - szlaki narciarskie
 - szlaki konne
 - tarasy i powiązania widokowe z różnych terenów zieleni dla spacerowiczów i cyklistów
- oferta sportów indywidualnych – wodnych
 - szlaki kajakowe
 - żegluga śródlądowej o charakterze lokalnym i międzynarodowym
 - szlak tramwaju wodnego
 - szlak wędkarski
- oferta sportów powietrznych
 - centrum terenów lądowisk dla lotniarzy, paralotniarzy, spadochroniarzy, szybowców itp.
- oferta imprez grupowych i masowych (poprzez wskazanie obiektów i ułatwienie komunikacji samochodowej, rowerowej i pieszej między nimi).





Bonitacja terenów zieleni

Przeprowadzono bonitacje poszczególnych obiektów zieleni miejskiej istniejących i planowanych, oceniając je pod względem znaczenia dla ładu przestrzennego, walorów przyrodniczych, historyczno-kulturowych, społecznych i reprezentacyjnych, w skali 1-5. Wskutek bonitacji wyłonily się trzy grupy obiektów zieleni, o szczególnym znaczeniu dla miasta i jego mieszkańców, dla których planuje się odmienne wytyczne dotyczące utrzymania i użytkowania.

I. klasa terenów zieleni - tereny zieleni o wyjątkowym znaczeniu dla miasta, których zachowanie i utrzymanie w bardzo dobrej kondycji jest zadaniem strategicznym dla ładu przestrzennego i funkcjonowania miasta. Znalazły się tu głównie obiekty o znaczeniu ogólnomiejskim i regionalnym, takie jak LPKiW, Park nad Starym Kanałem, Park im. Kazimierza Wielkiego, zieleń przyuliczna przy drogach głównych i rondach ogólnomiejskich i inne.

Dla obiektów tych, planuje się:

- bezwzględne zachowanie i priorytetowa budowa obiektów planowanych, szczególna pielęgnacja w zależności od wymagań przyrodniczych i użytkowych obiektu, całosezonowy nadzór, priorytetowe opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach nimi nie objętych, opracowanie indywidualnych koncepcji rozwoju i utrzymania, zwiększanie walorów reprezentacyjnych i wypoczynkowych, zakaz zabudowy nie związanej z funkcją wypoczynkową danego terenu.

II. klasa terenów zieleni – tereny zieleni o dużym znaczeniu dla miasta, których zachowanie jest ważne i utrzymanie w dobrej kondycji użytkowej oddziałuje pozytywnie na mieszkańców Bydgoszczy. Do tej grupy należą obiekty o znaczeniu osiedlowym oraz zieleń przyuliczna dróg lokalnych:

Dla obiektów tych, planuje się:

- zachowanie i budowa obiektów planowanych, możliwie łączenie w ciągi, zwiększanie walorów wypoczynkowych, pielęgnacja zieleni użytkowej oraz utrzymanie walorów naturalnych, naturalnych ostoj dla roślin i zwierząt, miejscami ogranicza się koszenie i pozwala na swobodny wysiew i rozmnażanie się zwierząt, zachęca się społeczeństwo lokalne do zaangażowania w funkcjonowanie i rozwój terenu zieleni, wspomaga działania społeczne i działalność sezonową związaną z funkcją wypoczynkową danego obiektu.

III. klasa terenów zieleni – tereny zieleni o mniejszym znaczeniu wypoczynkowym, ale ważne ze względów przyrodniczych, nieużytki, trudne w utrzymaniu, mało powiązane z systemem terenów zieleni, oddalone od stref mieszkalnych, znaczenie lokalne.

Dla obiektów tych, planuje się:

- warunkowe przeznaczenie pod użytkowanie alternatywne, utrzymanie podstawowego porządku, okresowe koszenie i cięcia pielęgnacyjne.

Założenia strategiczne dotyczące parków i skwerów Bydgoszczy



Wszystkie istniejące i projektowane parki Bydgoszczy (pow. 2ha) oraz skwery (poniżej 2ha) znajdują się w I lub II klasie bonitacyjnej i objęte zostaną ogólnymi wytycznymi dotyczącymi zachowania i rozbudowy obiektów tych klas.

Zakłada się także:

1. Wprowadzenie dla każdego obiektu I klasy bonitacji osobnego programu rozwoju i konserwacji, uwzględniającego profil użytkownika i jego potrzeby oraz opracowanie dla nich oferty wypoczynkowej i programu aktywności kulturalnej i rekreacyjnej, przy współpracy z ekspertami zewnętrznymi.
2. Podniesienie jakości wypoczynkowej parków i skwerów (w pierwszej kolejności terenów zieleni śródmieścia i o znaczeniu ogólnomiejskim) poprzez:
 - ulepszenie jakości dróg i ścieżek oraz dostępności wszystkich parków i skwerów dla zróżnicowanych użytkowników, w tym dla osób niepełnosprawnych i poruszających się na wózkach,
 - renowację siedzisk i małej architektury,
 - rozbudowę oferty wypoczynkowej parków i skwerów przy uwzględnieniu obecnych preferencji i sposobów wykorzystywania danego obiektu.
3. Zachowanie walorów przyrodniczych wszystkich parków i skwerów poprzez:
 - unowocześnienie sposobu pielęgnacji roślin (np. systemy nawadniające),
 - konsekwentną pielęgnację istniejących roślin i wprowadzanie nowego materiału roślinnego wysokiej jakości,
4. Zwiększenie dbałości o estetykę i styl ogrodowy parków i skwerów zwłaszcza, znajdujących się w I klasie bonitacyjnej oraz wyznaczenie historycznych obiektów zieleni do rewaloryzacji.
5. Wprowadzenie standaryzacji jakościowej konserwacji i zakładania nowych obiektów zieleni miejskiej tj. określenie wymogów jakościowych dla pielęgnacji obiektów w danych klasach lub indywidualnie oraz jakości materiału roślinnego i małej architektury, a następnie konsekwentne ich przestrzeganie przez wykonawców.
6. Wprowadzanie zakazu prowadzenia inwestycji nie związanych z funkcją terenu dla obiektów I klasy bonitacyjnej.
7. Usprawnienie zarządzania parkami i skwerami poprzez systematyczne regulowanie spraw własnościowych i wykup gruntów przeznaczonych pod tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.
8. Poprzez rewitalizację parków i skwerów planuje się zwiększenie świadomości mieszkańców i użytkowników terenów zieleni o przyrodniczym i wypoczynkowym potencjale Bydgoszczy.

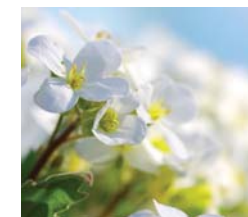


Założenia specjalne dla zieleni osiedlowej

1. Stworzenie systemu zachęt (wspomagania) dla właścicieli, administratorów zabudowy śródmiejskiej do porządkowania i zagospodarowywania zielenią podwórek kamienic.
2. Stworzenie systemu zachęt (wspomagania) dla administratorów zabudowy wielorodzinnej do tworzenia i zagospodarowywania terenów rekreacyjno-wypoczynkowych dla mieszkańców.
3. Utworzenie zachęt finansowych, np. ulgi w podatku od nieruchomości, dla działań zarządców przy urządzaniu i utrzymaniu na odpowiednim poziomie terenów zieleni i wypoczynku.
4. Dążenie do rozbudowy funkcji wypoczynkowej uwzględniającej miejsce dla wszystkich grup społecznych i wiekowych społeczności lokalnej.
5. Współpraca przy projektowaniu, zakładaniu i pielęgnowaniu terenów zieleni poprzez konsultacje z WGK.



Założenia specjalne dla zieleni przyulicznej

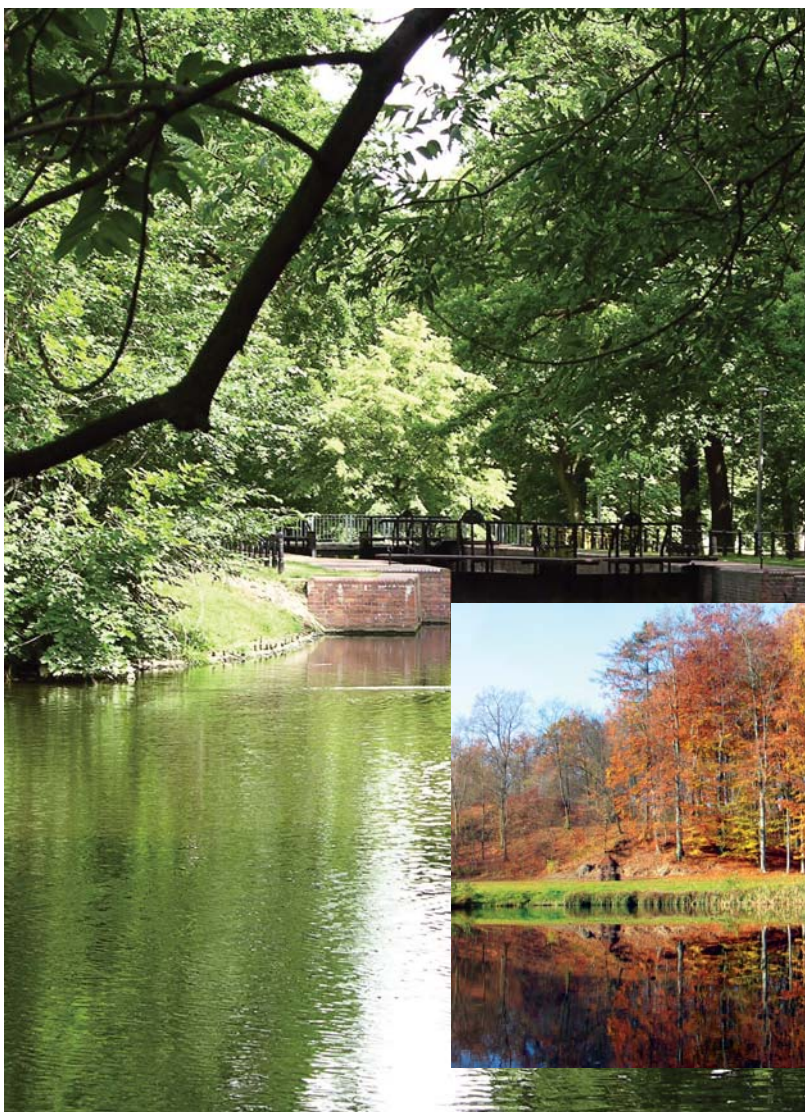


1. Określenie minimalnej szerokości pasa zieleni przydrożnej i wprowadzenie standaryzacji jakościowej i ilościowej zieleni przyulicznej.
2. Dążenie do sukcesywnego skanalizowania infrastruktury podziemnej w tunele technologiczne, tak by ułatwić projektowanie zieleni przyulicznej zgodnie z wymaganiami prawa budowlanego, umożliwić właściwą pielęgnację roślin oraz ograniczyć kolizje infrastruktury z rozrastającymi się roślinami.
3. Systematyczna wymiana chorego, zagrażającego bezpieczeństwu drzewostanu na nowe nasadzenia.
4. Wprowadzenie systemu nawadniającego, zwłaszcza odcinków trudno dostępnych dla podlewania nieautomatycznego.
5. Opracowanie standardów dot. odtwarzania zieleni na terenach dzierżawionych lub czasowo zajmowanych.
6. Odtwarzanie historycznych nasadzeń w zabudowie śródmiejskiej, rewaloryzacja założeń historycznych o ile nie kolidują z obecną organizacją przestrzeni miejskiej i komunikacji.





Założenia specjalne dla zieleni przybrzeżnej

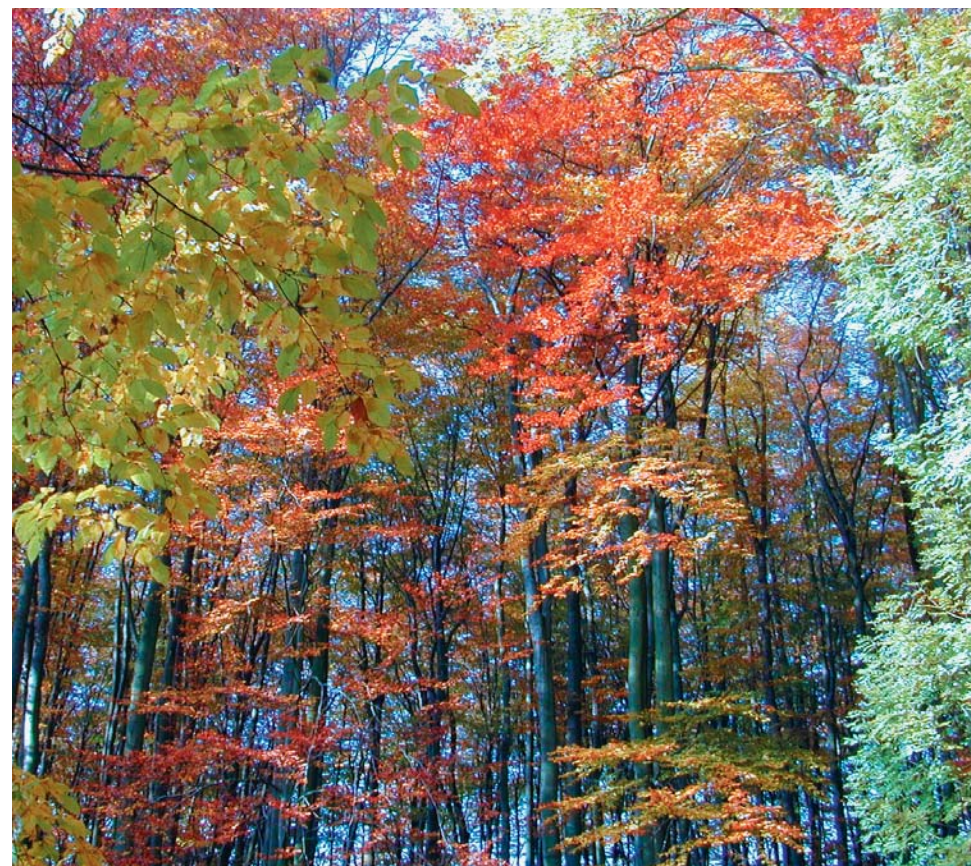
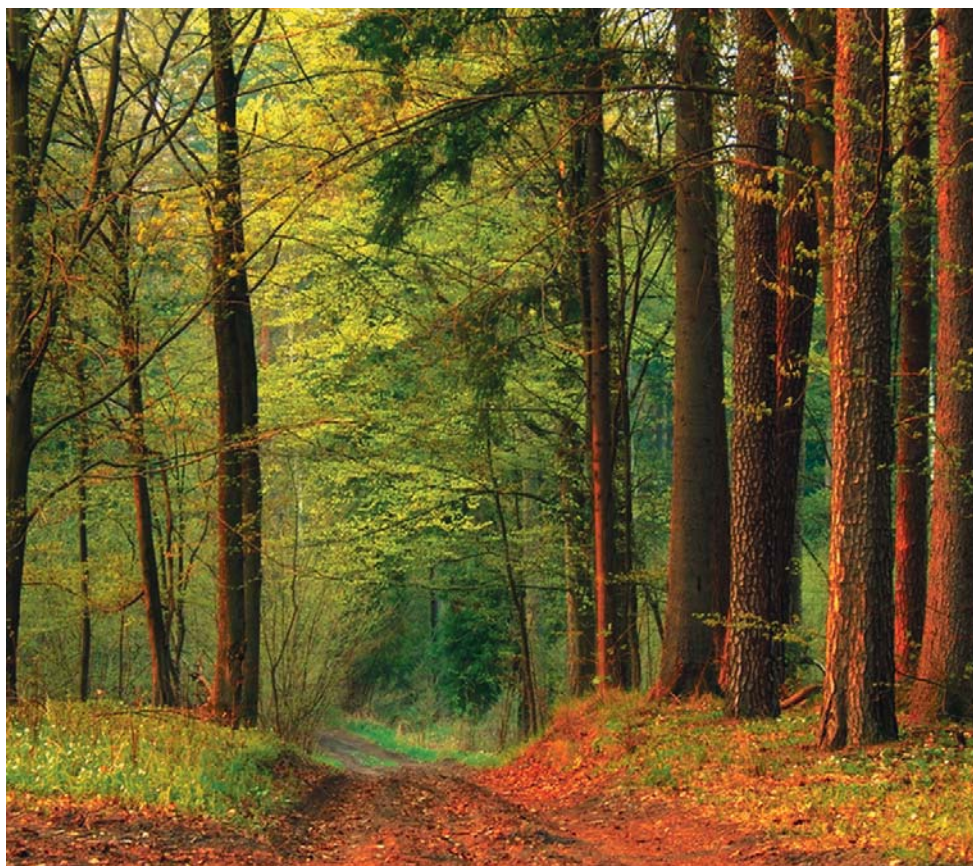


1. Zagospodarowanie strefy przybrzeżnej poprzez rozszerzenie oferty wypoczynkowej i możliwości komunikacyjnych w terenach zieleni przybrzeżnej, tak by udrożnić ruch wypoczynkowy wzdłuż brzegów rzek, strug i kanałów.
2. Ochrona naturalnych siedlisk ptactwa wodnego poprzez tworzenie trudnodostępnych enklaw naturalnych i sztucznych siedlisk pływających.
3. Ochrona cennych przyrodniczo enklaw zieleni, w tym naturalnych siedlisk roślinności wodnej.
4. Urządzenie tras dydaktyczno-turystycznych związanych z wypoczynkiem wodnym i ekosystemem wód.
5. Urządzenie zielonych ciągów pieszo-rowerowych w terenach zieleni przybrzeżnej.
6. Budowa punktów widokowych na terenach zieleni przybrzeżnej z widokiem na tereny zieleni i taflę wody.
7. Stworzenie miejsc krótkiego wypoczynku poprzez ulepszenie dróg i wyposażenia.
8. Urządzenie polan wypoczynkowych do kąpeli słonecznych i kąpielisk.
9. Udostępnienie terenów pod pola biwakowe tak by zabezpieczyć tereny zieleni nie związane z wypoczynkiem zorganizowanym.
10. Zwiększenie bioróżnorodności istniejących grup roślinnych poprzez dosadzanie gatunków naturalnie związanych z siedliskami wodnymi.
11. Urządzenie ciągów zieleni łączących otaczające lasy z korytem wód otwartych.
12. Podniesienie walorów estetycznych i użytkowych bulwaru w centrum miasta.

Założenia specjalne dla terenów leśnych



1. Zachowanie kompleksów lasów ochronnych pełniących jednocześnie funkcje izolacyjne.
2. Dostosowywanie lasów i leśnictwa miejskiego do pełnienia różnorodnych funkcji: edukacyjnych, ekologicznych i społecznych.
3. Ochrona zasobów przyrodniczych i gatunków zgodnie z ustawodawstwem oraz promocja miasta poprzez jego zasoby naturalne.
4. Powiększenie zasobów leśnych w wyniku zalesienia gruntów wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i sąsiadujących z lasami miejskimi.



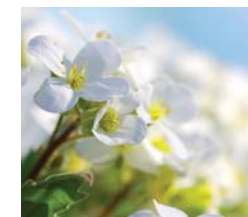


Założenia specjalne dla nieużytków przeznaczonych pod zieleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

1. Zabezpieczenie przed zabudową nieużytków przeznaczonych pod zieleń poprzez uzupełnianie brakujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. Dążenie do sukcesywnego i skutecznego zagospodarowania terenów przeznaczonych pod zieleń poprzez tworzenie wieloletniego planu inwestycyjnego.
3. Konsekwentna ochrona zasobów naturalnych i istniejących roślin i siedlisk chronionych znajdujących się na nieużytkach.
4. Ochrona przed podziałami działek, sprzedażą i długotrwałą dzierżawą, zawieranie tylko okresowych umów o dzierżawę.



Założenia specjalne dla terenów i obiektów chronionych oraz o dużym znaczeniu przyrodniczo-ekologicznym



1. Włączenie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo nie objętych ochroną prawną w sieć obiektów chronionych i zaklasyfikowanie co najmniej do drugiej klasy bonitacyjnej terenów zieleni miejskiej.
2. Zakaz wprowadzania inwestycji, infrastruktury i innych działań niszczących zasoby przyrodnicze.
3. Opracowanie zasad użytkowania terenów cennych przyrodniczo.
4. Ochrona specjalna istniejących pomników przyrody i wskazywanie drzew cennych przyrodniczo pod ochronę prawną.
5. Czynny udział w pracach nad ustalaniem planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie prawnej, programie ochrony gatunków, siedlisk i szlaków migracji gatunków chronionych.
6. Działalność edukacyjna, informacyjna i promocyjna w dziedzinie ochrony przyrody.
7. Prowadzenie prac badawczych nad problemami związanymi z ochroną przyrody oraz współpraca z instytucjami ochrony przyrody.



Projekt Pilotażowy – Arboretum

Niektóre z idei zawartych w założeniach strategicznych, celach oraz misji i wizji Strategii Rozwoju Terenów Zieleni realizowanych jest przez Projekt Pilotażowy „Arboretum”, który dotyczy budowy unikatowego Ogrodu Botanicznego w Bydgoszcy.

Projekt Arboretum polega na rozbudowie istniejącego Ogrodu Botanicznego w Leśnym Parku Kultury i Wypoczynku w Myślicinku poprzez wprowadzenie około 2000 nowych nasadzeń reprezentujących 815 gatunków i odmian, sadzonych w grupach siedliskowych i tematycznych takich jak: „Lasy Ameryki Północnej”, „Lasy Azjatyckie”, „Roślinność tundry”, „Roślinność twarolistna”, „Rośliny Biblijne”, „Mieszkańce – rodzice i dzieci”, „Ogród Motyli”, „Zimowe atrakcje”, itp.

Szczegółowy projekt „Arboretum w Ogródku Botanicznym LPKiW w Bydgoszcy” został przygotowany przez prof. dr hab. Stanisława Balcerkiewicza i dr. Macieja Korczyńskiego i jest systematycznie realizowany przez firmę Leśny Park Kultury i Wypoczynku „Myślicinek” Sp. z o.o. Uzupełnieniem Arboretum będą liczne kolekcje i ekspozycje tematyczne między innymi: buków, klonów, róż, wrzosowatych, roślin prawnie chronionych, roślin zimozielonych oraz ogród wiosenny.

Założenia Strategii Rozwoju Terenów Zieleni realizowane przez Projekt Pilotażowy:

1. Uatrakcyjnienie oferty wypoczynkowej terenów zieleni w Bydgoszcy o wartościowy obiekt edukacyjno – rekreacyjny.
2. Edukowanie odwiedzających w zakresie składu i potrzeb różnych siedlisk przyrodniczych krajowych i zagranicznych.
3. Ulepszenie jakości istniejących terenów zieleni - tu Leśnego Parku Kultury i Wypoczynku.
4. Uwrażliwianie społeczeństwa na walory przyrodnicze.
5. Wprowadzanie bioróżnorodności.
6. Przyciąganie odwiedzających o zainteresowaniach botanicznych i inwestorów również spoza Bydgoszcy.
7. Promowanie miasta jako ośrodka edukacyjnego oraz jego walorów przyrodniczych.

Arboretum - ogród dendrologiczny, dendrarium (łac. arbor – drzewo) rozumiany jako wyodrębniony obszar, na którym znajduje się kolekcja drzew i krzewów, utrzymywany w celu naukowo-badawczym (np. prace nad aklimatyzacją obcych gatunków) lub ochrony rzadkich gatunków i odmian.



Drzewa z całego świata urosną w Myślicinku

Rośliny z lasów azjatyckich, tundry i pustyni będą rosły w Ogródku Botanicznym w Myślicinku. Około tysiąca egzotycznych okazów sprawnadzonych zostanie z całego świata. Pierwsze nasadzenia rozpocznie się za tydzień



Zarówno budowa Strategii Rozwoju Terenów Zieleni jak i Projektu Pilotażowego „Arboretum” odbywa się w ramach realizacji projektu „GreenKeys – Zieleń Miejska jako Klucz do Zrównoważonego Rozwoju Miast” z inicjatywy wspólnotowej INTERREG III B CADSES i jest współfinansowana z funduszy unijnych EFRR Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Informacje o projekcie GreenKeys www.greenkeys.org



Zapraszamy do wypowiedzenia się na temat zieleni w Bydgoszczy poprzez wypełnienie ankiety i przekazanie jej do Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Bydgoszczy.

kontakt ul. Jezuicka 4a, tel. 052 58 58 466, fax. 052 58 58 111

ANKIETA



DOTYCZĄCA TERENÓW ZIELENI BYDGOSZCZY

PYTANIA OGÓLNE

1. *Jakie tereny zieleni preferuje Pani/Pan do spędzania wolnego czasu w mieście?*

- skwer
- park osiedlowy
- kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy
- las

2. *Jak często spędza Pani/Pan czas na terenach zieleni?*

- codziennie
- raz w tygodniu
- raz w miesiącu
- rzadziej
- w ogóle

3. *Z kim Pani/Pan spędza czas na terenie zieleni?*

- sama/sam
- z dzieckiem
- znajomym(mą), partnerem(ką)
- z psem

4. *Jak najczęściej spędza Pani/Pan czas na terenach zieleni?*

- kontemplacja
- spacer
- jogging
- wędkowanie
- rozmowa
- zabawa

5. *Czy tereny zieleni Bydgoszczy są miejscem gdzie czuje się Pani/Pan bezpiecznie?*

- tak
- raczej tak
- raczej nie
- nie

6. *Czy zdaniem Pani/Pana tereny zieleni Bydgoszczy są miejscem atrakcyjnym?*

- tak, zachęcają nawet przyjezdnych do odwiedzenia Bydgoszczy
- średnio, przyciągają głównie mieszkańców Bydgoszczy i są zadbane
- nie, korzystają z nich mieszkańcy Bydgoszczy, bo nie mają innego wyboru
- trudno powiedzieć

7. *Jak ocenia Pani/Pan zagospodarowanie terenów zieleni w Bydgoszczy?*

- funkcjonalne
- miejscami wyraźne „niedociągnięcia”
- całkowicie błędne, niefunkcjonalne i nieracjonalne

8. *Jaka roślinność cieszy Panią/Pana w terenach zieleni i dlaczego?*

- drzewa liściaste
- drzewa iglaste
- krzewy liściaste
- krzewy iglaste
- kwiatniki jednoroczne i bylinowe
- trawniki
- nowe zaskakujące kompozycje

Dlaczego





ANKIETA

9. Czy zieleń przyuliczna jest potrzebna?

- tak, bardzo zmniejsza hałas, zanieczyszczenia i poprawia estetykę miasta
- tak, ale nie jest niezbędna w mieście
- pomaga pieszym i mieszkańcom ale przeszkadza kierowcom
- niepotrzebna, przysparza tylko kłopotów kierowcom i drogowcom

10. Co jest największym problemem terenów zieleni w Bydgoszczy

- złe zarządzanie, planowanie lokalizacji i nadzór nad konserwacją
- niewystarczająca lub niewłaściwa pielęgnacja istniejących terenów
- niewłaściwe użytkowanie- zaśmiecanie, nieuwaga dzieci, brak opieki nad psami
- wandalizm

11. Jak ocenia Pani/Pan zieleń sezonową i tymczasową w mieście (kwietniki w parkach i przy ulicach, konstrukcje i donice z kwiatami, itp.)

- bardzo potrzebna, upiększa miasto, poprawia samopoczucie mieszkańców, można by zakładać więcej zieleni sezonowej
- potrzebna, ale nie potrzeba jej więcej niż było do tej pory
- potrzebna, ale jest jej za dużo, można by wydać pieniądze na inny cel
- strata czasu i pieniędzy

12. Co zmieniłaby Pani/zmieniłby Pan w terenach zieleni w Bydgoszczy? (można wybrać kilka opcji)

- zwiększyć obszar
- zmniejszyć obszar
- lepiej pielęgnować zieleń
- lepiej dbać o wyposażenie
- wprowadzać nowe wyposażenie
- polepszać ścieżki dla pieszych i rowerów

- zakazać wprowadzania psów do parków
- wprowadzać więcej zieleni sezonowej, kwietników w parkach i skwerach
- wprowadzać zieleń sezonową poza terenami zieleni - na mostach, budynkach, pasażach i deptakach, wyspy zieleni np. na Starym Rynku itp.
- zlikwidować bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych i wózków dziecięcych
- inne.....

13. Inne uwagi:





PYTANIA O OBIEKTY LOKALNE

14. Ile czasu zajmuje Panu/Pani dojście z domu do najbliższego terenu zieleni powyżej 1 ha i co to za teren?

- do 5 min
 do 10 min
 do 15 min
 do 20 min
 do pół godziny
 więcej
 nazwa lub lokalizacja terenu i osiedla

15. Jak ocenia Pani/Pan stopień hałasu na terenie zieleni pow. 1ha Waszej okolicy?

- jest bardzo cicho
 jest raczej cicho
 jest głośno od czasu do czasu
 jest średnio głośno ale stale
 stale jest bardzo głośno

16. Jak ocenia Pani/Pan roślinność w okolicznym terenie zieleni pow. 1 ha?

- jest wystarczająco dużo roślin i są one dobrze pielęgnowane
 wymaga częściowego uzupełnienia i lepszej pielęgnacji
 niewystarczająca ilość nasadzeń i zła pielęgnacja

17. Jakiej roślinności brakuje w Pani/Pana lokalnym Parku?

- drzew liściastych
 drzew iglastych
 krzewów liściastych
 krzewów iglastych
 kwietników sezonowych
 trawników

18. Dla jakiej grupy społecznej Pani/Pana najbliższy park nie jest przygotowany?

- dla niepełnosprawnych na wózkach i matek z wózkami? (brak lub nieodpowiednie ścieżki)
 dla dzieci- brak placów zabaw
 dla młodzieży – brak miejsc spotkań i do uprawy sportów np. skate park
 dla grup (rodzin, przyjaciół) – brak miejsc by razem usiąść lub spędzić czas w grupie
 dla ludzi chcących wypocząć w samotności – brak zacisznych miejsc
 dla osób starszych – np. zaciszne, bezpieczne i łatwo dostępne

Pytania dodatkowe

1. Płeć

- kobieta
 mężczyzna

2. Przedział wiekowy

- do 18 lat
 19-24
 25-39
 40-55
 56-65
 65 i więcej

3. Jak ocenia Pani/Pan swoją wiedzę na temat pielęgnacji roślin?

- dobrze się na tym znam, moje wykształcenie lub zawód jest związane z roślinami
 dobrze, zajmuje się roślinami amatorsko na działce i w domu
 średnio, głównie z obserwacji, sam/a nie praktykuje
 słabo, nie mam żadnej wiedzy na ten temat



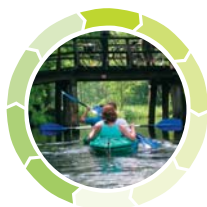


Czy wiesz, że...?



Bydgoszcz zajmuje 2 miejsce w Polsce pod względem powierzchni parków spacerowo-wypoczynkowych i zieleńców? Tę wysoką pozycję zawdzięcza się głównie obecności Leśnego Parku Kultury i Wypoczynku, który zajmuje 830 ha.

W LPKiW znajduje się jedyna w Polsce botaniczno-dydaktyczna ścieżka dla niewidomych?
Na blisko 4 tys. m², wzdłuż 300-metrowej barierki nasadzono ok. 150 roślin.
Każda opatrzona jest etykietą zapisaną pismem Braille'a.



Wybierając się kajakiem z Bydgoszczy można dopłynąć do Kaliningradu i Amsterdamu?
Bydgoszcz jest połączona siecią rzek i kanałów z Europą wschodnią i zachodnią od kilku wieków.

Najstarsze drzewo w Bydgoszczy ma ponad 400 lat? Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o imieniu „Bartek” rośnie przy ul. Toruńskiej i pamięta czasy potopu szwedzkiego i podpisania na Starym Rynku słynnych traktatów welawsko – bydgoskich.



W XIX w. Bydgoszcz zwano „Małym Berlinem”? Z uwagi na podobną, nowoczesną w ówczesnych czasach zabudowę, która była dziełem najwybitniejszych architektów oraz dużą ilość parków, dobrze utrzymanych skwerów, zakładanych przez znanych projektantów (np. Sielanka autorstwa wybitnego arch. J. Stubbena) nazywano miasto „Małym Berlinem” a następnie kojarzono Bydgoszcz z nazwą zwyczajową „Miasto-Ogród”.

W ciągu al. Ossolińskich znajduje się Bydgoska Aleja Dębowa poświęcona znanym osobom związanym z Bydgoszczą? Swoje dęby posadzili osobiście lub w zastępstwie m.in. papież Jan Paweł II, Jan Nowak Jeziorański, Tadeusz Mazowiecki, Jerzy Hoffman, Marian Rejewski, Irena Szewińska.



Zgodnie z danymi geodezyjnymi na każdego mieszkańca Bydgoszczy przypada 264 m² terenów zieleni? Wynika z tego, że każdy Bydgoszczanin ma do dyspozycji teren zieleni prawie wielkości boiska do siatkówki. Zaskakujące? Niestety, tylko 34 m² na każdego mieszkańca to zieleń urządzona w formie parków skwerów, zieleni przyulicznej, ogrodów działkowych i cmentarzy, resztę stanowią lasy, tereny rolne i nieużytki, które są wielkim potencjałem przyrodniczym miasta.

Idąc ulicą Karola Szymanowskiego macie okazję podziwiać wyjątkową pomnikową aleję jarząbów szwedzkich (*Sorbus intermedia*) składającą się z 46 okazów o obwodzie pow. 160-200 cm, największe ma 223 cm obwodu, co jest wyjątkowe dla tego gatunku.



Zamieranie liści kasztanowców w środku lata powoduje niespełna 4-milimetrowy motyl? Główną przyczyną jego inwazji w Europie jest przenoszenie motyli oraz liści z larwami przez transport samochodowy. Stwierdzono, że szrotówek kasztanowcowiaczek (*Cameraria ohridella*) zasiedla najpierw kasztanowce rosnące przy arteriach ruchu a następnie przenoszony jest dalej przez ludzi, zwierzęta, wiatr i samochody na inne drzewa w kraju. Urząd Miasta walczy ze szrotówkiem od 2003 roku.



Terminologia terenów zieleni



Ogrody - m.in. ogródki jordanowskie (tworzone głównie w celu stworzenia warunków do zabaw dla dzieci), pracownicze ogrody działkowe pełniące głównie funkcje ekologiczne, estetyczne i społeczne oraz ogrody botaniczne.

Parki – podstawowe jednostki zieleni wypoczynkowej w mieście o powierzchni nie mniejszej niż 2 ha. Teren urozmaicony przeważnie stawami, wodotryskami, fontannami, ciągami spacerowymi, placami zabaw.

Zieleń przyuliczna – zieleń towarzysząca trasom komunikacyjnym. Składa się głównie z trawników, krzewów i drzew.

Zieleń tymczasowa (sezonowa) – niezwiązana z naturalnym gruntem, sadzona w pojemnikach lub specjalnych konstrukcjach, zwykle w okresie wegetacyjnym, donice, wazy, wyspy zieleni.

Zieleńce i skwery - zwarte tereny zieleni o powierzchni nie większej niż 2 ha, zlokalizowane pomiędzy zabudową osiedlową, ukształtowane w rozmaite kompozycje, często ze ścieżkami i siedziskami

Lasy komunalne – tereny wyjątkowo cenne z uwagi na prezentowanie układów zieleni o wysokich wartościach krajobrazowych. To lasy, które znalazły się w granicach miasta lub na jego obrzeżach.

Zieleń cmentarna składa się głównie z zieleni wysokiej, często zróżnicowanej warstwowo.

Zieleń ochronna to tereny zieleni położone w otoczeniu zakładów produkcyjnych, uciążliwych dla środowiska i życia człowieka. Zieleń strefy ochronnej składa się ze zróżnicowanej roślinności, urządzonej planowo. Jej główną funkcją jest filtrowanie zanieczyszczeń emitowanych przez dany zakład produkcyjny (zdjęcie zieleni przy fabryce)

Zieleń towarzysząca zabudowie – niewielkie tereny w ścisłym sąsiedztwie budynków, często rozdrobnione, rośliny rosnące pojedynczo przy zabudowie lub związane ze specjalnymi konstrukcjami, spełniają zarówno zadania ochronne jak estetyczne i reprezentacyjne, towarzyszą budynkom mieszkalnym, handlowym, użytku publicznego itp.

FORMY TERENÓW ZIELENI W SŁUŻBIE MIESZKAŃCÓW MIASTA





INTERREG III B CADSES



Projekt częściowo finansowany przez Unię Europejską z EFRR Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego